

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum consilium procedat ordine resolutorio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Conuenit Angelis.

nitatem expedit facere, id ei ab aeterno cum omnibus circumstantijs est praesens. Secus de Angelis: non enim statim illis est praesens quid in omni negotio circa hominum gubernationem agendum; nam saepe plurima sunt consideranda tum praesentia, tum futura, quae Angelo non statim sunt obuia. Itaque & per se inquirunt; & Deum in dubijs consulunt, vt ex Scripturis colligitur. Si tamen consilium accipiatur pro iudicio de rebus agendis, quod iudicium in nobis est terminus consilij, sic tribuitur Deo in Script. ad Ephes. 1. Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suae.

ARTICVLVS II.

Vtrum Consilium sit de his, quae sunt ad finem?

Consilium est de medijs, non de fine.

Conclusio est. Consilium tantum est de medijs, non autem de fine. Ita expressit Arist. 3. Ethic. c. 3. Nemescius & Damasc. supra. Ratio est; quia in omni deliberatione rerum agendarum, debet supponi aliquis finis, vnde tota deliberatio tamquam ex principio dependeat. Sicut in omni inquisitione veritatis speculatiuae, necesse est supponi aliqua principia speculatiua, ex quibus inquisitio dicatur.

Dices, Interdum consultant homines, quidnam loco finis sit habendum, vtrum bona huius vitae an futurae; vtrum Deus Christianorum, an dii Gentium, vt patet 3. Regum 18. ergo etiam de fine est consultatio.

Potest esse consultatio de fine materiali.

Respondeo, Possit esse consultationem de fine materialiter considerato, id est, de rebus illis, in quibus ratio beatitudinis, vel boni humani sit constituenda. Sed in hac consultatione, beatitudo in communi supponitur tamquam finis, vnde ducatur consultatio; res autem illae in quibus quaeritur beatitudo, habent se per modum meliorum; quia de illis fit inquisitio propter rationem formalem beatitudinis, sicut dictum est de electione. Nam eodem modo de his rebus est consultatio, quo electio, & contra.

ARTICVLVS III.

Vtrum consilium sit solum de ijs, quae a nobis aguntur?

Affirmatur.

Concl. Consilium est solum de ijs quae a nobis agenda sunt, vel ab ijs, quorum actiones quodammodo sunt in nostra potestate. Ita Aristot. Nemesc. & Damasc. supra. Consultamus enim de ijs quae per seruos nostros sunt agenda, quibus possumus imperare: & de ijs quae per amicos, quos possumus rogando inducere. Nemo autem consultat de ijs quae nullo modo sunt in eius potestate, vt sic vel aliter fiant: vt de rebus necessarijs vel ipsi impossibilibus, quia frustra esset talis consultatio.

ARTICVLVS IV.

Vtrum consilium sit de omnibus quae a nobis aguntur?

Conclusio est. Consilium non est de omnibus: sed solum de dubijs alicuius momenti. Probat; quia nemo consultat de ijs, ad quae natura vel arte est determinatus, vt ait Aristot. supra, v. g. Scriptor non consultat quomodo singulas formet litteras; similiter nemo de rebus minimis, vbi nihil refert, sic vel sic fiant.

Consilium est solum de Dubijs.

Notandum circa Resp. ad Primum non semper opus esse proprie dicta consultatione ad electionem; vt quado statim & per se est euidentis, quodnam ex medijs praestet ceteris in ordine ad finem, nam consultatio solum est de dubijs.

Electio fit subinde sine consultatione.

Dices, Quomodo ergo Aristot. 3. Ethic. cap. 3. ait idem esse consultabile & eligibile. Item electionem esse appetitum praconsultati.

Respondeo, Quia vix vnumquod sit proprie dicta electio, absque consultatione praemia, quae vel tunc fiat, vel olim facta sit; etsi enim Scriptor nunc non deliberet de singulis litteris, olim tamen de singulis deliberatum est. Ratio est; Quia raro fit vt propositis pluribus medijs, quae antea non expendimus, statim primo obiectu nobis sit perspicuum, quodnam ex illis praestet in ordine ad finem. Itaque saepe semper opus est aliqua inquisitione, quamuis breui. In Angelis vero sapissimum sit electio sine consultatione. In Christo Domino numquam opus erat consultatione, quia statim omnia illi erant praesentia. Semper tamen ad electionem requiritur iudicium, quod in nobis est consilij terminus.

Angeli saepe non consultant. Christus nunquam.

ARTICVLVS V.

Vtrum consilium procedat ordine resolutorio?

Concl. Processus consilij fit secundum ordinem resolutorium. Notandum est, Resolutionem & compositionem proprie tantum habere locum in toto & partibus, siue essentialibus, vt sunt materia & forma; siue integrantibus, vt sunt partes mundi, corporis humani, &c. nam proprie ex solis partibus est compositio, & in eas solas fit resolutio. Ordo tamen seu modus quidam resolutionis & compositionis, etiam in alijs seruari potest, quae etsi non se habeant vt totum & partes, tamen cum his habent quamdam analogiam, vt videmus in fine & medijs. Nam etsi finis non componatur ex medijs tamquam partibus, vel causis intrinsecis; tamen vt existat vel comparetur, necessariae sunt media tamquam cause naturae priores, per quas obtineatur: sicut vt existat totum, necessariae sunt partes quibus constet. Itaque in consultatione seruatur ordo resolutorius; quia primo consideratur finis, quem volumus obtinere, tamquam totum quoddam completum. Deinde consideramus media, tamquam causas ad finis consecutionem necessariae, vnde finis resoluitur in media, tamquam suas causas.

In consultatione seruatur ordo resolutorius.

Dices,

7 Dices, Procedere à causis ad effectus, est ordo compositionis, vt inquit hic D. Thomás in Corp. atqui processus à fine ad media est processus à causa ad effectus: ergo est ordo compositionis, non resolutionis.

Processus à causis, quae suis effectibus sunt prioribus, est compositio.

Respondeo, omiſſa ſolutione Caietani, D. Thomam eſſe intelligendum de proceſſu ab illis cauſis quæ ſuis effectibus ſunt prioribus, non ſolum intentione, ſicut finis: ſed etiam exiſtentiâ; vt materia, forma; cauſa efficiens, tam inſtrumentalis quàm principalis. Proceſſus ab his cauſis ad effectus eſt proceſſus executionis. Vnde proceſſus executionis eſt proceſſus compoſitionis, quia in eo proceditur à cauſis exiſtentiâ prioribus ad effectum: verum proceſſus ab effectibus ad has cauſas, eſt reſolutorius; quia eſt in ea, quæ neceſſariò requiruntur tamquam priora ad exiſtentiâ effectus. Quare eum proceſſus à fine ad media, ſit proceſſus ab effectibus ad cauſas efficientes, eſt reſolutorius.

Nec obſtat quod finis vicifiſim ſit cauſa mediocrum; quia non eſt ſic cauſa, vt eius exiſtentiâ realis ſupponatur ad exiſtentiâ mediocrum: ſed potius vt ſit poſterior. Vnde ſit, vt medium non

conſeatur reſolui in cauſam finalem. Adde in conſultatione non queri media tamquam effectus finis, ſed tamquam cauſas, per quas finis producatut vel obtineatur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum conſilium procedat in infinitum?

8 **C**oncl. Omnis conſultatio eſt finita & ex parte principi; & ex parte termini. Probatut, quia in omni conſultatione ſupponitur intentio alicuius finis, de quo nulla ſit conſultatio vel cõtrouerſia. Ex hoc fine tamquam principio deducitur tota conſultatio ad media certo ordine vſque ad extremum medium, quod eſt in executione primum; itaque ibi ſiſtit conſultatio. Hinc illud receptum, *Id quod eſt primum in executione, eſt vltimum in intentione, & quod eſt primum in intentione, eſt vltimum in executione.* Vide D. Tho.

Omnis conſultatio eſt finita.

QVÆSTIO XV.

De Conſenſu.

ARTICVLVS I.

Vtrum Conſenſus ſit apprehenſiua virtutis, an appetitiua?

1 **C**oncluſio eſt, Eſſe actum facultatis appetentis. Probatut, Quia conſenſus dicit applicationem facultatis appetentis ad rem quæ cognitione proponitur.

Conſenſus variè accipitur.

Notandum, Nomen *conſenſus* variè vſurpari. Primò, Pro concordia iudiciorum, ſiue in ſpeculatiuis, ſiue in practiciſ; ſic dicimus Theologiſ conſentire.

Secundò, Pro concordia voluntatum, ſic dicuntur conſentire, qui idem volunt, & idem nolunt.

Tertiò, Accipitur pro actu voluntatis conformantis ſe iudicio intellectus. Dum enim voluntas acceptat quod intellectus iudicat eſſe bonum vel vtile, idem quodammodo ſentit quod intellectus, ac proinde illi conſentit. Sentire enim voluntatis, eſt velle & nolle.

ARTICVLVS II.

Vtrum conſenſus conueniat Brutis?

Negatur.

Concluſio eſt Negatiua. Ratio eſt, Quia conſentire eſt applicare motum appetitus ad id quod cognitione proponitur. Atqui bruta non habent in ſua poteſtate ſuos motus, vt poſſint eos applicare, vel non applicare. Nam propoſitis

obiectis, ex inſtinctu naturali ad ea determinantur; ac proinde non tam à brutis applicantur ad obiecta, quàm ab Auctore naturæ, qui naturales inſtinctus inferuit. Vide ſuprà quaest. 1. art. 2.

ARTICVLVS III.

Vtrum conſenſus ſit de fine, an de ijs qua ad finem?

Concluſio eſt, Conſenſum proprie eſſe de medijs, non de fine.

Conſenſus eſt proprie de medijs, nõ de fine.

Prior pars patet, Quia conſenſus eſt de ijs, quæ per conſilium definiuntur; ſed definitio conſilij eſt de medijs: ergo & conſenſus.

Alter pars probatur; quia appetitus tendit in vltimum finem naturaliter; atqui conſenſus eſt applicatio libera motus appetitus.

Notandum Primò; Hanc rationem ſolum probare de fine vltimo in genere, ſcilicet nos non proprie conſentire in vltimum finem in genere, ſeu abſtractè conſideratum, quia in hunc tantum naturaliter inclinamur: nam ſi conſideretur vt eſt in certa materia, non inclinamur naturaliter ſeu abſque conſilio. Eadem tamen ratio poteſt extendi ad omnia alia bona, in quæ naturaliter abſque villo conſilio inclinamur. Horum enim omnium appetitio non eſt libera, ſed neceſſaria quoad ſpeciem actus.

Conſenſus etiam eſt in finem. non tantum in media.

Notandum Secundò, Eſt propriiſſimè dicimur conſentire in media, tamen hoc nomen non reſtringitur ad media; ſed omnis actus voluntatis acceptantis obiectum intellectu propoſitum, vocatur conſenſus, & reſtantis diſſenſus. Sic dicimur conſentire diuinæ inſpirationi, tentationibus,